

Available online at <http://dergipark.gov.tr/iujad>
Inonu University Journal of Art and Design
Faculty Homepage: <http://www.inonu.edu.tr/tr/gsf>

Afiş Tasarımında Tipografik Anlam Yaratma Yaklaşımları Approaches to Creating Typographic Meaning in Poster Design

Merve Ekiz Kaya*

Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Tokat, Türkiye

Article history: Received 03.04.2024 / Accepted 22.07.2024

ÖZET ABSTRACT

Alfabenin içerdiği öğeleri kullanarak yazmak, başlangıçta iletişim kurmanın bir yolu olarak yaratılmışken; günümüzde sembollerle bir arada ele alınarak tasarım amacına hizmet etmektedir. Bu anlamda karakter aralığı, satır aralığı, punto büyüklüğü, sütunlar ve harflerden çok daha fazlasıdır. Tipografinin bir mesajı iletme gücü, bu unsurların ötesine geçmektedir. Bu nedenle araştırmada, tipografinin grafik tasarım ve afiş tasarımındaki etkisi ele alınmıştır. Tipografinin görsel iletişimdeki temel unsurlardan biri olarak grafik tasarım içinde kullanımı ve mesajların etkili bir şekilde iletilmesindeki rolü değerlendirilmiştir. Buna bağlı olarak, afiş tasarımının tipografi ile ilişkisi ve tipografinin afiş tasarımındaki rolü incelenmiştir. Ayrıca tipografinin anlam oluşturmada ki önemi ve tarihsel gelişimi temel yaklaşımlar olarak ele alınmıştır. Bu kapsamda, tipografinin yazı karakter seçimi, düzenleme, boşluk kullanımı gibi çeşitli unsurlarla nasıl bir anlam oluşturduğu ve mesajların iletilmesine olan katkısı incelenmiştir. Biçimi anlatı metniyle birleştirilerek duyguyu ortaya çıkarmanın etkili bir yolu olarak görülmektedir. Zaman içerisinde tipografi, bireysel farklılıklar, teknolojik ilerleme ve kültürel evrim gibi faktörlerden etkilenerek değişmiştir. Özellikle son yıllarda teknolojik inovasyon, görsel iletişimde tipografi potansiyelini büyük ölçüde geliştirmiştir. Araştırmada, tipografinin grafik tasarım ve özellikle afiş tasarımındaki önemine ve etkisine odaklanarak, tipografinin iletişimdeki rolü anlamsal olarak açıklanmıştır. Tipografinin estetik ve işlevsel yönlerinin, mesajların etkili bir şekilde iletilmesine ve görsel iletişime derinlik katmasına olanak sağladığı görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Grafik tasarım, Afiş tasarımı, Tipografi.

Although the alphabet was originally created as a means of communication, symbols now serve a dual purpose of both communication and design. This research aims to explore the impact of typography on graphic design and poster design, highlighting its ability to convey a message beyond traditional elements such as kerning, line spacing, point size, columns, and letters. This text explores the role of typography in graphic design and its impact on visual communication. Additionally, it provides a brief overview of the historical development of typography as an essential approach. Overall, the text aims to provide a balanced and informative perspective on the topic. It discusses the relationship between poster design and typography, as well as the significance of typography in creating meaning. This text explores the ways in which typography can convey meaning through various elements, including typeface selection, arrangement, use of space, and its contribution to the transmission of messages. Additionally, the combination of form with narrative text is considered an effective way to convey emotion. Over time, typography has undergone gradual changes due to factors such as individual differences, technological advancements, and cultural evolution. In recent years, technological innovation has significantly enhanced the potential of typography in visual communication. This study aims to highlight the importance and impact of typography in graphic design, specifically in poster design, and elucidate its role in communication. It is worth noting that both the aesthetic and functional aspects of typography play a crucial role in effective communication of messages and add depth to visual communication.

Keyword: Graphic design, Poster design, Typography.

1. GİRİŞ

* Corresponding author.

<http://dx.doi.org/10.16950/iujad.1464513>

Grafik tasarım içerisinde afiş tasarımı; işaret, semboller, resimler ya da sözcükleri içermektedir. Bu öğeler hem görsel bir form oluşturmakta hem de afişin iletişimsel olarak bir mesajı iletme amacını etkilemektedir. Kullanılan bir sözcük ya da seçilen yazı karakteri gibi unsurlar, görsel bir düzenleme ve iletişim ögesi olarak rol oynamaktadır. Afiş tasarımları, bugün her yerde görülebilir; sokaklarda, halka açık yerlerde ya da internette. Bu anlamda afişler, belirli bir mesajı hedef kitleye iletme için fark edilebilir kılmayı amaçlayan, resim ve metin içeren tasarımlardır. Her ne kadar afişlerin ilk kullanımları siyasi amaçlı olsa da, ürün reklamı olarak da kullanılmaya başlanmasıyla pek çok alanda kullanılabilir olduğu görülmüştür. Pek çok farklı alanda kullanılması, çok sayıda stil ve yön yaratmıştır. Afiş tasarımlarında tipografinin görsel ile birlikte ya da görselin yerine kullanılan uygulamaları, anlatılmak istenilenin etkisini artırmaktadır. Bu nedenle günümüzde tipografi, kimileri tarafından sanat olarak kabul edilirken kimileri tarafından yazının okunaklı olmasını sağlayacak düzenleme olarak tanımlanmaktadır (Yadav vd., 2014: 1). Ancak günümüzde, bu anlamda tipografinin sadece okunabilir bir yazı düzenlemesi olması yaklaşımı güncelliğini yitirerek, yerine deneysel ve anlam boyutunda farklı yaklaşımların yer aldığı tasarımlar uygulanmaya başlamıştır. Özellikle tipografinin ortaya çıkmasından itibaren teknoloji ile birlikte geçirdiği dönüşümler yeni yaklaşımlara kaynaklık ederek çeşitlenmesine olanak sağlamıştır. Böylece gerek afiş tasarımında gerekse grafik tasarımın tüm alanları içerisinde tipografi uygulamaları, kendine geniş bir yer edinen, anlamı destekleyici bir tasarım unsuru haline gelmiştir. Bu anlamda tipografi, hedef kitleye mesajı iletme aracı olarak kullanılan iletişim tasarımının elemanlarından biri olarak görülmektedir. Bu nedenle bilginin iletilmesinde, tasarımın hem sözel hem görsel yönünü dengelemektedir.

2. MATERYAL ve YÖNTEM

Araştırma, bütüncül bir bakış açısının benimsenmesine dayandığından, yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden biri olan literatür tarama kullanılmıştır (Yıldırım, Şimşek, 2011: 39). Araştırmada, alan yazından ilgili çalışmalar, anlamlı bir biçimde sınıflandırılarak derleme yöntemi (Erkuş, 2011: 29) ile ele alınmıştır. Araştırma kapsamında, tipografinin grafik tasarım ve afiş tasarımı üzerindeki etkisini değerlendirmek amacıyla, ulusal ve uluslararası yayınlar, makaleler ve akademik çalışmalar detaylı bir şekilde incelenmiştir. Ayrıca yöntem olarak kaynak taraması ve örnek şekil incelemesi yapılarak konuyla ilgili alan yazında yer alan örneklerle ulaşılmıştır. Araştırmanın amacına bağlı olarak, tipografinin grafik tasarım içerisindeki konumu ve tipografinin anlamsal olarak tasarım yaklaşımlarına katkıları, örneklerle birlikte analiz edilmiştir. Ayrıca, öğrenci çalışmalarına da yer verilmiş olup, bu çalışmaların değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırmada, grafik tasarım dersi kapsamında çeşitli tipografik tasarım projeleri değerlendirilmiş ve bu projeler, araştırmanın veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Çalışmalar, hem dijital hem de basılı medya üzerinde gerçekleştirilerek elde edilmiştir. Öğrenci projeleri, tipografik tasarımın farklı yönlerini ve uygulamalarını göstermek amacıyla seçilmiştir. Bu projeler, tipografinin estetik ve işlevsel kullanımını, görsel iletişimdeki etkisini ve mesaj iletme kapasitesini ortaya koymaktadır. Her bir proje, tipografi ile görsel öğelerin nasıl birleştirildiğini ve bu birleşimin hedef kitle üzerindeki etkisini analiz etmek için incelenmiştir. Böylece veri toplama sürecinde, öğrenci projeleri ve literatürde yer alan örnekler incelenmiştir. Öğrenci çalışmalarında kullanılan tipografik unsurlar, görsel düzenleme teknikleri ve mesaj iletme yöntemleri detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Literatürde yer alan çalışmalar ise, tipografinin tarihsel gelişimi, grafik tasarım ve afiş tasarımındaki rolü ve teknolojik yeniliklerin tipografi üzerindeki etkileri açısından değerlendirilmiştir.

3. BULGULAR

3.1. Grafik Tasarımda Tipografi

Tipografi, çeşitli alanlarda kullanılan iletişimdeki temel unsurlardan biri haline gelmiştir ve mesajın görsel temsil yoluyla etkili bir şekilde iletilmesini sağlamaktadır. Bu nedenle, grafik tasarım ve görsel iletişim tasarımında mesajların hedef kitleye iletilebilmesi için önemli bir bileşen olarak kabul edilmektedir (Kartika, 2015: 312). Genel olarak tipografi, grafik tasarımda yalnızca metin yerleştirmenin ötesine geçen kritik bir unsurdur. Tasarım parçalarının görsel

çekiciliğini, okunabilirliğini ve iletişimsel etkinliğini artırabilen güçlü bir araçtır. Grafik tasarımcılar, tipografi ilkelerini anlayarak ve bunları etkili bir şekilde kullanarak ilgi çekici ve etkili görsel iletişim materyalleri yaratmaktadırlar.

Grafik tasarımda tipografi, görsel iletişim yoluyla mesajların etkili bir şekilde iletilmesinde çok önemli bir rol oynamaktadır. Tipografi sadece yazı tipi seçmekle ilgili değildir; yazı dilinin okunabilir ve görüntülendiğinde çekici hale getirmek için yazı düzenleme sanatını ve tekniğini içermektedir. Bu nedenle, tipografi hem estetik hem de okunabilirliği ve anlaşılabilirliği artırmada işlevsel bir rol oynamaktadır. Bu amaçla grafik tasarımda tipografi, görsel olarak ilgi çekici ve iletişimsel tasarımlar oluşturmak için yazı tipi seçimi, boşluk, hizalama, hiyerarşi ve kontrast gibi çeşitli yönleri kapsamaktadır. Yazı tipi boyutu, satır aralığı ve paragraf hizalaması gibi uygun tipografik seçimler, bir tasarım parçasının genel okunabilirliğini artırarak izleyicinin sunulan bilgileri anlamasını ve algılamasını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca tipografi, grafik tasarımda belirli ruh hallerini veya temaları çağrıştırmak için kullanılabilen ve görsel iletişime derinlik ve kişilik katmaktadır.

Grafik tasarımda tipografi seçimi, bir tasarım parçasının genel görünümünü ve verdiği hissi önemli ölçüde etkileyebilmektedir. Farklı yazı tipleri, farklı duygular ve mesajlar iletir ve uygun yazı tipinin seçilmesi, amaçlanan mesajın izleyiciye etkili bir şekilde iletilmesini sağlamak için çok önemlidir. Ayrıca tipografi, bir tasarımda görsel hiyerarşi oluşturmak, izleyicinin dikkatini içerik boyunca yönlendirmek ve önemli bilgileri vurgulamak için kullanılmaktadır. Tipografinin görsel etkiyi artırmadaki rolü, içeriğin estetik ve işlevsel değerini artırdığı film jeneriklerinden reklamlara kadar çeşitli bağlamlarda tasarımlara dahil edilmektedir (Boyraz, 2022: 316). Ayrıca, çağdaş sanatta tipografi, kavramsal sanatta sanatçıların mesajlarını iletmeleri için bir araç olarak görülmekte ve tipografinin sanatsal ifadedeki önemini vurgulamaktadır (Kırca ve Uluçay, 2022: 1407).

Tipografi, anlam olarak metal yazılar kullanılarak oluşturulmuş bir yöntemdir. Günümüzde bu yöntem, tipo baskı olarak yerini ofset baskı ya da bilgisayarla dizgi gibi yöntemlere bırakmıştır. Dijital teknolojinin icadından önce, tipografi seçenekleri oldukça sınırlı kalmıştır. Yazı karakterlerinin tasarım ve kullanımı, tahta blokların fiziksel bir tasarımı olan basit bir ortamdan, karakterlerin sayısallaştırılmış temsillerine doğru evrilmiştir. Bu evrim sürecinde, bilgisayar sistemlerinin gelişmesi ve kullanılabilir hale gelmesi, tipografi alanını genişletmiş ve çeşitlendirmiştir. Böylece tipografinin estetik ve işlevsel olarak kullanılması, grafik tasarımın pek çok alanında etkili bir şekilde uygulanmasına imkan sağlamıştır. Bilgisayarların tipografiye getirdiği yenilikler, tasarımcılara daha fazla esneklik ve kontrol imkanı vermiştir (Madden, 2014: 68). Bu durum, tipografinin, içerik oluşturmanın ve bilgiyi ileten bir araç olmanın ötesine geçtiği anlamına gelmektedir. Aynı zamanda tipografi, bir sanat formu ve görsel dil haline gelerek gelişim göstermiştir. Örneğin, dijital tipografi sayesinde, tasarımcılar artık yazı tipi, boyut, renk, hizalama ve boşluk gibi tipografik özelliklerle deney yapabilmekte ve bunları bir metnin görsel çekiciliğini ve okunabilirliğini artırmak için kullanabilmektedir. Ayrıca, dijital tipografi sayesinde, tasarımcılar artık yazı karakterlerini oluşturabilmekte ve özelleştirebilmekte, bu da onlara özgün ve özelleştirilmiş tasarımlar oluşturma imkanı vermektedir. Bilgisayar teknolojisinin tipografiye getirdiği bu değişiklikler, tipografinin rolünün ve öneminin anlaşılmasında önemli bir değişikliği temsil etmektedir. Artık tipografi, bir metnin sadece okunabilirliğini değil, aynı zamanda görsel çekiciliğini ve etkileyciliğini de belirleyen önemli bir faktör olarak görülmektedir. Bu durum, tipografinin sadece bir araç olmanın ötesine geçtiği ve bir sanat formu ve görsel dil olduğu anlamına gelir. Dolayısıyla bir tasarımcının tipografiyi etkili bir şekilde kullanabilmesi, onun mesajını etkili bir şekilde iletebilmesi ve izleyicinin dikkatini çekebilmesi için kritik bir noktadır. Dijital tipografi, tasarımcılara bu olanakları sağlayarak ve tipografiyi daha çeşitli ve esnek hale getirmektedir.

Grafik tasarımda tipografik unsurların kullanılması, anlamları ve mesajları etkili bir şekilde iletirken; aynı zamanda sosyal iletişimin önemli bir yönünü oluşturarak tasarımcıların, izleyicilerin ekonomik ve sosyal katılımlarını geliştirmelerini sağlamaktadır. Basılı ya da dijital olarak tipografi, üretmek ve paylaşmak amacıyla multimedya içerikleri ve görsel tasarımlarla birlikte bağlantı kurmak için kullanılmaktadır. Basılı medyada, kitaplar, dergiler, afişler ve broşürler gibi çeşitli materyallerde tipografik düzenlemeler, okuyucunun dikkatini çekmek ve mesajın etkili bir şekilde iletilmesini sağlamak için kullanılmaktadır. Dijital ortamda ise web siteleri, dijital reklamlar, sosyal medya paylaşımları ve mobil uygulamalarda tipografinin

kullanımı, kullanıcı deneyimini iyileştirmek ve etkileşimi artırmak için kritik bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, tipografi sadece görsel bir estetik unsur olarak değil, aynı zamanda mesajların etkili ve doğru bir şekilde iletilmesini sağlayan kritik bir iletişim aracı olarak değerlendirilmektedir.

3.2. Afiş Tasarımında Tipografinin Rolü

Afiş tasarımı, grafik tasarım içerisinde tasarımı ya da bilgiyi hedef kitleye etkili ve verimli bir şekilde ileten güçlü bir iletişim aracı olarak görülmektedir. Grafik tasarım alanı içerisinde afiş tasarımı, görsel iletişimin önemli medya araçlarından biridir. Antik çağdan bu yana kullanılan afiş tasarımları, o dönem için, bir yere asılarak haber, siyasi ya da reklam amaçlı duyurular için kullanılmıştır. Basılı yayının kullanılmaya başlanmasıyla afişlere daha fazla kullanım alanı yaratılmıştır. Özellikle Sanayi Devrimi'nin ilk dönemleri olarak kabul edilen 1760'lardan sonra, grafik tasarım üzerinde önemli bir etkiye sahip olmuştur (Carter vd., 2014: 270). Yeni fabrika teknolojilerine dayalı üretim sistemleri ve yeni iş teorileri geliştirilerek, insanların kırsal kesimden şehirlere göç etmesi gibi sosyal olaylar satın alma gücünü artırmıştır. Bu gibi gelişmeler içerisinde afişler, yeni ticari bağlamları duyurmak için değişen sosyal hayatta etkili bir araç olarak kullanılmıştır. Bu gelişmeler, afişlerde kullanılan klasik tipografik şekillerin değiştirilerek yeni tipografik biçimlerin ortaya çıkmasına yol açmıştır (Meggs ve Purvis, 2012: 256). Örneğin, J. Howard Miller tarafından 1943 yılında tasarlanan "We Can Do It!" afişi, Amerika Birleşik Devletleri'nde II. Dünya Savaşı sırasında kadın işçileri motive etmek için kullanılmıştır ve zamanla feminist hareketin ve kadın gücünün simgesi haline gelmiştir (Görsel 1). Bu afiş, güçlü tipografik unsurları ve çarpıcı görsel tasarımı ile dikkati çekmekte ve mesajını etkili bir şekilde iletmektedir. "We Can Do It!" yazılı afişi, tipografinin ve görsel tasarımın güçlü bir birleşimi olarak, mesajın etkili bir şekilde iletilmesinin klasik bir örneğidir. Bu tür afişler, tipografinin grafik tasarım içerisindeki rolünü ve etkisini göstermekte ve tarihsel bağlamda önemli bir yere sahip olmaktadır.

Görsel 1. J. Howard Miller, "Yapabiliriz!", 1943

Afiş tasarımı, görsel iletişimin bir aracı olarak, tipografi ile birlikte ele alındığında etkileşimi artırmaktadır. Bu anlamda tipografi, görsel iletişim tasarımında önemli bir bileşen olarak görülmektedir. Bu bileşen, afiş tasarımında mesajların hedef kitleye iletilmesinde etkili rol oynamaktadır. Yalnızca biçimsel olarak bir soyut sanat formu olarak değil, mesajların etkili bir şekilde iletilmesinin doğrudan bir aracı olarak da görülmektedir (Nedeljković vd., 2024: 50). Çünkü tipografi, afişlerde kullanılan metinlerin görünümünü şekillendirerek mesajın etkisini

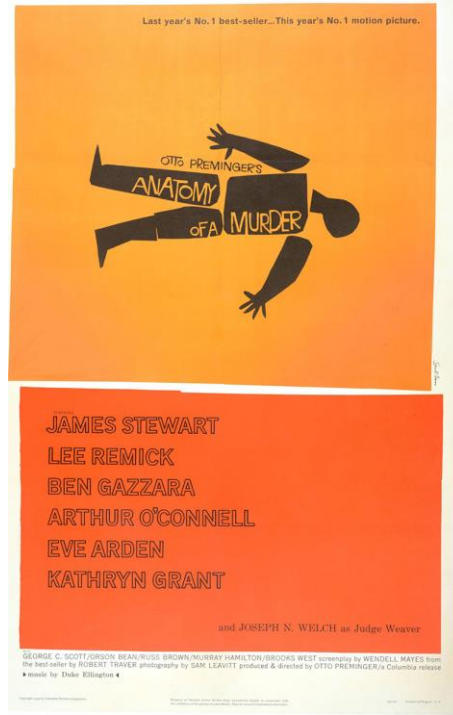
belirlemektedir. Bu nedenle afiş tasarımında tipografi ile iletişim için okunabilirliği artırılmaktadır. Ayrıca tipografi afişin tema ve atmosferini destekleyici bir şekilde verilmektedir. Farklı fontlar, farklı duygular ve atmosferlerle ilişkilendirildiğinden, afişin teması ile uyumlu tasarımlar metinler ile desteklenerek izleyiciye duyguyu aktarmaktadır. Örneğin; 1929 yılında Aleksandr Rodçenko tarafından tasarlanan "Kitaplar!" ("Книги!") afişi, Sovyet Rusya'da okuryazarlığı artırmak amacıyla tasarlanmıştır ve oldukça çarpıcı bir tipografik tasarıma sahiptir (Görsel 2). Afişte, dinamik ve açılı bir yerleşim ile büyük, kalın harflerle yazılmış kelime, güçlü bir görsel etki yaratmaktadır. Rodçenko'nun avangard yaklaşımı, tipografinin mesajı nasıl etkili bir şekilde iletebileceğini göstermektedir. Ayrıca, afişte kullanılan kırmızı ve siyah renkler, dikkat çekici ve vurucu bir kompozisyon oluşturur. Böylece tipografinin bu şekilde etkin kullanımı, afişin mesajını güçlü bir biçimde iletmesini sağlarken, aynı zamanda izleyicide duygusal bir etki yaratmaktadır.

Görsel 2. Aleksandr Rodçenko, "Kitaplar!", 1929

Afiş tasarımlarında, görsel hiyerarşi tipografi ile sağlanmaktadır. Başlık, alt başlık ve metinler arasındaki ilişki belirlenerek afişin hızlı bir şekilde algılanmasını ve görsel olarak ayırt edilmesini sağlamaktadır. Ayrıca afiş tasarımlarında tipografi, estetik olarak bir değer katarak dikkat çekmesini sağlamaktadır. Örneğin, modern izleyiciye yazı fontları içerisinde Times New Roman ile yazılmış serif yazı tipleri güncelliğini yitirmiş olarak gelebilir ama Didot daha etkileyici olabilmektedir. Bu nedenle tipografide anlatım amaçlı yazı tipi seçimi, verilmek istenilen mesaja uygun olarak yazı biçiminin seçilmesini ön plana çıkarmaktadır. Yazının fiziksel formununun, anlamı yorumlayabilme ve yönlendirebilme becerisinin yanı sıra kendine has ifade edici bir kişiliği vardır. Türün fiziksel özellikleri bu kapsamda dikkate alınmaktadır. Örneğin; Saul Bass tarafından 1959 yılında tasarlanan "Bir Cinayetin Anatomisi" film afişi, tipografik hiyerarşinin nasıl etkili bir şekilde kullanıldığını göstermektedir (Görsel 3). Bu afişte Saul Bass, görsel ve tipografik unsurları bir uyum içinde kullanarak dikkat çekici ve etkili bir tasarım oluşturmuştur. Tipografik hiyerarşi, izleyicinin dikkatini önce başlığa, ardından alt başlıklara ve son olarak ana metne yönlendirmektedir. Bu sayede mesaj, hızlı ve etkili bir şekilde iletilmektedir.

Afiş tasarımlarında, tipografi sadece estetik bir öge olmanın ötesine geçerek, mesajların etkili bir şekilde iletilmesinde önemli görülmektedir. Bu amaçla doğru seçilmiş ve stratejik olarak doğru konumlandırılmış yazı tipleri, afişlerin anlamını ve etkisini güçlendirmektedir. Tipografinin doğru ve yaratıcı kullanımı, afiş tasarımlarının izleyici üzerindeki etkisini artırarak iletişime derinlik ve zenginlik katmaktadır. Bu nedenle afiş tasarımında, tipografinin rolü, hem estetik hem de iletişimsel açıdan önemli bir unsur olarak görülmektedir.

Görsel 3. Saul Bass, "Bir Cinayetin Anatomisi", 1959

3.3. Tipografik Anlamın Oluşturulması

Tipografinin temelinde olan yazı sisteminin konuşma sesine dayandırılması, Fenike'de başlayarak önceki ideogramların yerini sesle ilgili sembolik işaretler almasına dayanmaktadır. Bu fikir, karakterlerin sayısının azaltılarak şekillerinin basitleştirilmesine olanak sağlamıştır. Örneğin "a" harfi fikri, bir öküz başı piktogramından başlayarak Caroline geleneğindeki "a" harfi haline gelmiştir. Böylece sembollerin kullanılması, yazıya evrilen bir süreci beraberinde getirmiştir. Baskı teknolojilerinin gelişmesine bağlı olarak Gutenberg'in icadının ardındaki en önemli fikir ise; ağır metal dökümde yazı tipinin şeklinin kolay bir şekilde kopyalanmasına olanak tanıyan ayarlanabilir el kalıbından oluşmasına dayanmaktadır. Böylece çeşitlenen baskılarda görsel tasarımın ön plana çıkması, el yazısına benzerliğinin anlamını yitirmesiyle başlamıştır. Bu nedenle harfler geometrik formlara bağlı kalarak okunabilirlik prensiplerine uyularak oluşturulmaya başlanmıştır. Örneğin; Didone yazı tipi, kalın ve ince çizgiler arasında aşırı karşıtlığa, özellikle de teknolojik olarak mümkün olan ince çizgili seriflere dikkat çekmiştir (Tomaszewski, 1996: 150). Dolayısıyla baskı teknolojilerinin gelişmesi tipografinin anlam ve estetik olarak yeni arayışlara girmesine olanak sağlamıştır.

Tipografinin gelişiminde odak noktası olan matbaanın ilk döneminde kullanılan tipo baskı, tekrarlanabilir olma özelliği sağlamıştır. Bu tipo baskının kullanımıyla ortaya çıkan baskı problemleri, çağdaş dijital baskı ile çözüme ulaşmıştır. Dijital masaüstü yayıncılık, yazı uygulamaları, büyük ölçüde dizginin otomatikleştirilmesine olanak sağlamıştır. Metnin yeniden kodlandığı uygulamalarla ise, dizgiye anlamsal bilgiler ekleme olanağı sağlanmıştır. Örneğin cep telefonları kullanılarak artırılmış gerçeklik sayesinde metnin algısı genişletilmiştir. Böylece tipografi, sadece görsel tasarımın bir unsuru olmaktan çıkıp, aynı zamanda kullanıcı deneyimini zenginleştiren ve bilginin daha etkili bir şekilde iletilmesini sağlayan bir araç haline gelmiştir. Örneğin, kullanıcı arayüzlerinde (UI) ve kullanıcı deneyimi tasarımında (UX), okunabilirlik, hiyerarşi ve vurgu açısından önemli görülmektedir. Doğru tipografik seçimler, kullanıcıların bir web sitesinde veya uygulamada kolayca gezinmesini ve aradıkları bilgilere hızlıca ulaşmasını sağlamaktadır.

Temelde tipografinin gelişimi, iletişim ve kültürün çeşitli yönlerini kapsayan çok yönlü bir konu olmuştur. Tipografi zaman içerisinde, teknolojik gelişmelerden, kültürel değişimlerden ve sanatsal hareketlerden etkilenerek evrim geçirmiştir. Bu nedenle her ne kadar tipografi araçları tipo baskılardan dijital tasarıma evrilsen de yazının kullandığı dil ve etkisi değişmemiştir. Bu

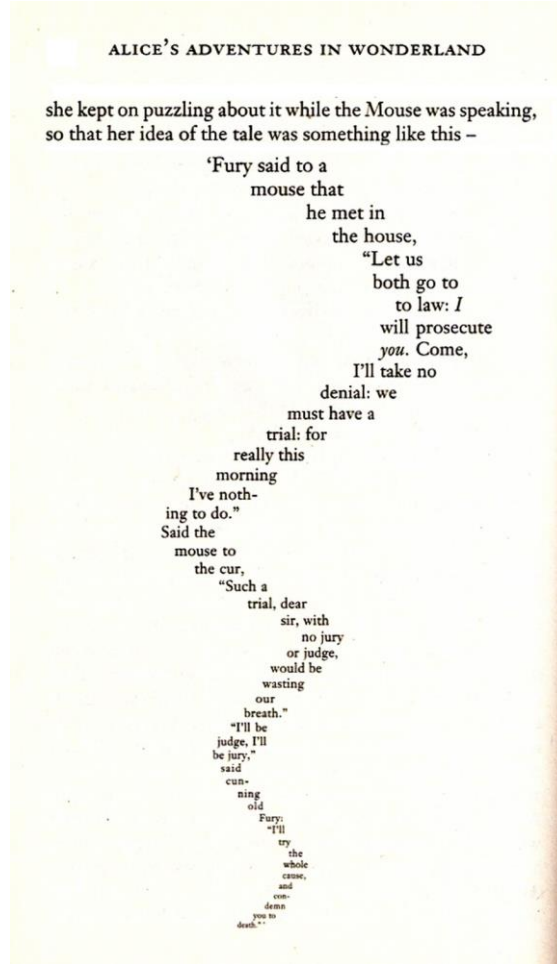
nedenle tipografi, sadece yazı tipi seçmekle ilgili değildir; yazılı dili okunaklı, anlaşılır ve görsel olarak çekici hale getirmek için yazı düzenleme sanatını ve tekniğini de içermektedir. Dolayısıyla grafik tasarım kapsamında tipografi, görsel olarak ilgi çekici ve iletişimsel tasarımlar oluşturmak için yazı tipi seçimi, boşluk, hizalama, hiyerarşi ve kontrast gibi çeşitli yönleri de kapsamaktadır.

Görsel iletişimde, metinlerin tipografik sunumu, iletilmek istenen mesajın etkisini büyük ölçüde belirlemektedir. Tipografi, metinlerin font seçimi, düzenlenmesi ve görsel öğelerle bir araya getirilmesi sürecinde, metnin anlamını güçlendiren bir araç olarak kullanılmaktadır. Tipografik dil oluşturulurken özellikle her fontun kendine özgü bir karakteri olduğu göz önüne alınmaktadır. Böylece metinlerin iletmek istediği duygusal etki ile mesajı güçlendirilmektedir. Örneğin yuvarlak hatlara sahip bir font, samimi bir duygu verirken; köşeli hatlara sahip bir font daha ciddi ve resmi temalarda kullanılmaktadır. Metinlerin düzenlenmesi, metinlerin konumu, boşluk kullanımı tipografik öğelerin yerleştirilmesi metnin algılanmasını etkilemektedir. Ayrıca kullanılan renk tipografinin dikkat çekme gücünü ve duygu olarak iletişimini güçlendirmektedir.

Bu anlamda tipografi, anlam yaratmada ve iletişimi etkilemede çok önemli bir rol oynamaktadır. Yazı karakteri, boyut, renk ve düzenleme gibi metnin görsel yönleri, bir mesajın nasıl algılandığını ve anlaşıldığını etkilemektedir (Lewis ve Walker, 1989: 245). Tipografik özellikler anlamsal kodlara erişebilmekte ve anlamı iletmek için dilsel süreçlerle etkileşime girebilmektedir (Lewis ve Walker, 1989: 245). Bu nedenle okunabilirlik ve netlik gibi tipografinin tasarım ilkeleri, metni analiz etmek ve anlamak için çok önemli görülmektedir (Sari vd., 2022: 192). Tipografi sadece estetikle ilgili değil, aynı zamanda bilgiyi etkili bir şekilde iletmekle de ilgilidir (Londoño, 2015: 145). Bu anlamda karakterleri kelimelere dönüştüren ve iletişimde önemli bir rol oynayan bir araçtır (Suen vd., 2017: 10).

Genel olarak tipografi, görsel ve metinsel bileşenleri aracılığıyla duyguların, temaların ve mesajların ifade edilmesini sağlayan güçlü bir iletişim aracı olarak hizmet etmektedir. Duygusal tepkiler uyandırma, görsel çekiciliği artırma ve çeşitli ortamlarda anlam iletmeye becerisi, tasarım, edebiyat, sanat ve iletişimdeki önemini artırmaktadır. Bu bağlamda tipografi görsel ya da sözel olarak duygusal anlamın aktarılmasında ve nesnelere arasında çağrışımlar yaratılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Tipografinin dramatik atmosfer ve temaları destekleyebileceği, bir hikayenin tonuna ya da ritmine uyabileceği ve uyum sağlayabileceği, karakterlerin duygu ve düşüncelerini yansıtabileceği, kavramları ve karakterleri vurgulayabileceği göz önüne alınmalıdır (Al-Jafar ve Jouhar, 2023: 20). Ayrıca tipografi, bir tasarımın karakterini ve duygusal kalitesini önemli ölçüde etkileyerek görsel kimliğin genel algısını ve alınmasını etkilemektedir (Ahmed vd., 2022; Sarmiento ve Brito, 2021). Tipografinin duygusal etkisi, tipografi ile oluşturulan ifadelerle farklı duyguları uyandırabilmektedir. Dolayısıyla tipografi, temel iletişimin ötesinde metin tabanlı, kişilerarası iletişimde duygusal nitelikleri etkilemektedir (Lee vd., 2006: 41). Metni zaman içinde hareket ettirmeyi veya değiştirmeyi içeren tipografinin, metin iletişiminde duygusal ifadeyi geliştirdiği gösterilmiştir (He, 2017: 185).

Her kelime harflerden oluşmakta, önce bir satır sonra bir metin paragrafı haline gelmektedir. Boyutları ve şekilleri genellikle metnin niyetine bağlı kalarak metnin görsel organizasyonu ve hiyerarşisi için kullanılmakta ancak bazı durumlarda ise sanatsal bir ifade biçimi olarak kullanılmaktadır (Grabska vd., 2022: 126). Örneğin; "Alice'in Harikalar Diyarındaki Maceraları" adlı romanda metin içinde bu görselleştirme yöntemi kullanılmıştır (Görsel 4).

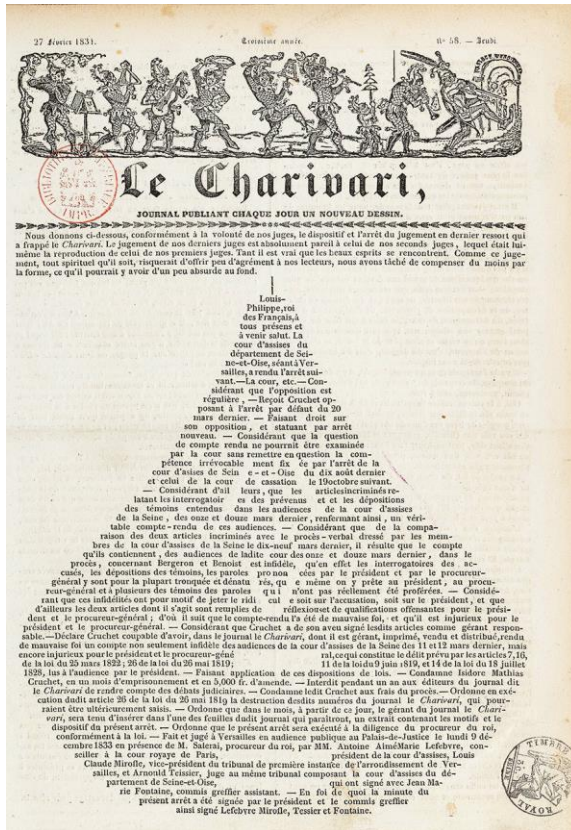

Görsel 4. "Alice Harikalar Diyarında", 1865 Baskısı 36. Sayfa

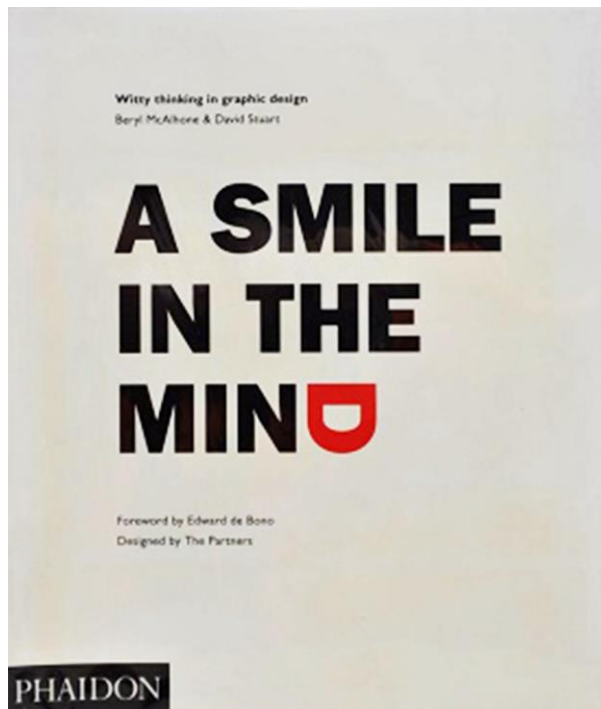
Metnin biçimsel olarak imgeye yaklaştırılması yaklaşımına bir başka örnek ise, *Le Charivari* Gazetesinin baş sayfasında (1834), kralın armut biçimindeki temsili, metin olarak oluşturulmuş ve eleştirel bir metin olarak tasarlanmıştır (Görsel 5). Metin imgeye dönüştürülerek güçlü bir anlatım oluşturulmuştur.

Tipografinin farklı anlam bağlamlarında sunulması, deneysel tipografinin yaygınlaşmasıyla birlikte farklı boyutlara taşınmıştır. Tipografi tasarımcıları için alfabe harflerin nesnelere dönüştüğü bir oyun alanı şeklinde görülmüştür (McAlhone ve Stuart, 2010: 96). Bu yaklaşım, harflerin sadece metin oluşturmak için kullanılan semboller olmaktan çıkarak, görsel sanatın ve anlatımın bir parçası haline gelmesini sağlamıştır. Örneğin "Asmile in the Mind" adlı grafik tasarım örneklerini içeren kitap kapağında "d" harfi kendi bağlamının dışında, nesneleştirilerek anlatıma yeni bir anlam katmıştır (Görsel 6). Harfin kavisli şekli, bir ağız veya gülümseme ifadesi olarak algılanmaktadır. Bu yaratıcı kullanım, izleyicinin zihninde doğrudan bir bağlantı kurarak, harfin yeni bir anlam kazanmasını sağlamaktadır. Bu tür deneysel tipografi örnekleri, tipografinin sınırlarını zorlayan ve harflerin geleneksel anlamlarının ötesine geçen bir anlatım biçimi sunmaktadır. Harflerin nesneleştirilmesi, izleyicinin dikkatini çekerek, metnin görsel algısını zenginleştirmektedir.

Başka bir tasarım yaklaşımı örneğinde ise; imge ile harfler iç içe geçmiş bir anlatımı aktararak yeni bir tasarım kurgusu ortaya çıkarabilmektedir. Örneğin; Federico (1953) Kadınlar Günü için yaptığı poster tasarımında yazının mesajı vurgulamak için kullanılabileceği fikrini uygulamıştır (Görsel 7). İki Futura font ile yapılmış 'o' dan yapılmış tekerleklerle bisiklete binen bir kadın fotoğrafı gösterilmektedir. Yazının fiziksel formu, anlamı ve mesajı destekleyen bir şekilde kullanılmaktadır. Bu tasarım, tipografinin ve görsel unsurların birleşerek nasıl güçlü bir iletişim aracı haline gelebileceğini göstermektedir.

Görsel 5. Charles Philipon, Le Charivari Dergisi, 1834

Görsel 6. Beryl McAlhone, David Stuart, 2016

Görsel 7. Federico Gene, Kadınlar Günü Dergisi, 1953

20. yüzyılda ise, mimari ve görsel sanatlar, yazı ve tipografi üzerinde de etkili olmaya başlamıştır. Tipografi "saf" sanat bağlamında yeniden ele alınarak, bilgisayar kullanımıyla tasarımda merkezi bir yer edinmiştir. Böylece modern tasarımcılar görsel, yazı ve tipografiyi daha özgür bir şekilde kullanmaya başlamıştır. Örneğin harflerin görsel benzerlikleri nedeniyle gerçek dünya nesnelerinin temsili olarak kullanılabilir hale gelmiştir. "Mary Stuart" oyununun posterini Władysław Pluta, tarafından "r" harfi cellat baltası olarak, "a" harfi ise sandık olarak temsili bir görsele dönüştürmüştür (Görsel 8).

Görsel 8. Władysław Pluta, "Mary Stuart", 1996

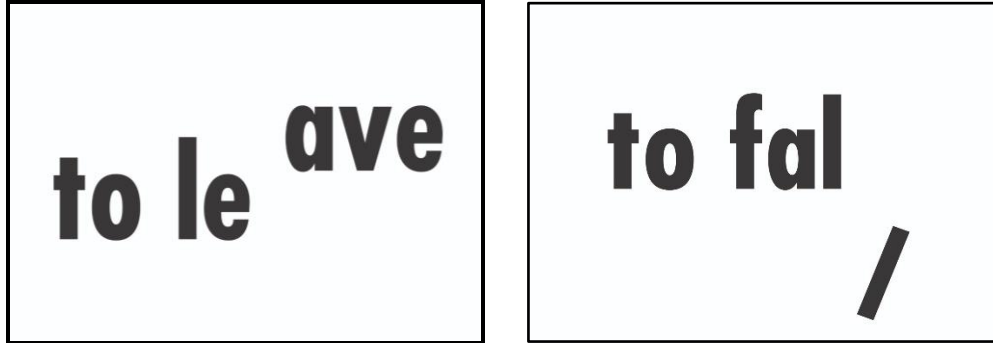
Tipografi sadece metinlerin okunabilirliği değil aynı zamanda anlamını destekleyecek anlatımı sağlayan unsurdur. Bir başka tipografik yaklaşım örneğinde ise, görsel ve kelime bir arada kullanılarak anlatım her iki yönüyle desteklenmiştir (Görsel 9). Burada kullanılan kelimenin harfleri görseli destekleyen bir anlam ile birlikte verilmiştir. Hem görselde hem de kelimenin düzenlenmesinde bir "kaza" etkisi yaratılmıştır. Tasarımcının aynı seri içerisinde bir başka tipografik çalışmasında ise, suyun etkisini vermek için yazının bir kısmı su içinde görünüyormuş gibi tasarlanmıştır. Bu tasarımda, yazının bir kısmı büyütülerek ve bulanıklaştırılarak su

altındaki bir nesneyi andıran bir görünüm verilmiştir. Böylece yazı ve görsel aynı etki ile bir araya getirilmiştir.

Görsel 9. Siegfried Odermatt, "Otomobil", "Su", 1960

Tasarımcılar genellikle logotypelar, posterler veya editoryal başlıklar oluştururken yazı ile düşünürler. Bu düşünme biçimi genellikle; harflerdeki bozulma, genişleme, yerleştirme gibi fiziksel özellikler ya da harflerin aralıklandırılması ve düzenlenmesi gibi yöntemlerle ifade edilmektedir. Bir kelimenin ya da fikrin anlamı; harflerin boyutu, yerleştirilmesi ve aralıklarının düzenlenmesi yollarla ifade edilebilmektedir (Görsel 10).

Görsel 10. Öğrenci Tipografi Çalışması, 2024

Çeşitli çalışmalar, yazı tiplerinin görsel özelliklerin belirli duygusal etkileri ile ilişkilendirilmiştir. Örneğin eğrisel formlar ve açık harf şekilleri genellikle samimi ve arkadaşça hissettiren kontur genişlikleri, başlık yüksekliği gibi düzenlemeler genellikle ilginç ve dikkat çekici hissettirmektedir. Bu nedenle yazı tipinin amacını kavramak önemlidir. Çünkü fiziksel formun kendine has ifade edici kişiliğinin yanı sıra, anlamı yorumlayabilme ve anlamı destekleme özelliği bulunmaktadır (Hostetler, 2006: 10). Yazının hafif veya kalın, yuvarlak veya kare, kısa ya da uzun, geniş veya dar olması gibi fiziksel özellikleri kendi kişisel izlenimlerini yaratmaktadır. Bazıları güzel, hoş, çirkin, kızgın, gündelik ve sert görünebilmektedir. Sanki her yazı tipinin bir duygu ve anlamı temsil etme görevi varmış gibi uyandırdıkları his ve anlam mesajı da etkilemektedir. Ayrıca yazı tipleri koşmak, yürümek, dans etmek, uçmak, zıplamak, yükselmek gibi çeşitli eylemlerin ifadesini temsil etmektedir. Harfler türden farklı olarak kelime ya da cümle olarak bir araya getirildiklerinde anlam kazanırlar. Bir kavramın anlamını ifade etmek için uygun bir karakterin kullanılması, yazı tipine, durumuna, boyutuna, rengine göre

anlam kazanmaktadır. Yazı üzerinde yapılan biçimsel tasarımlar yazının karakterini doğrudan bir mesaja ya da duyguya dönüştürebilme potansiyeline sahiptir (Görsel 11).

Görsel 11. Öğrenci Tipografi Çalışması, 2024

Tipografide anlam ve duygu yaklaşımlarını destekleyen bir etken de rengin kullanımudur. Her rengin bir duyguyu tetikleme ve çağrışım yapma etkisi bulunmaktadır. Ancak bunun yanı sıra kültürel çeşitliliğe bağlı olarak bu durum değişebilmektedir. Örneğin; Doğu ülkelerinin kültürlerinde beyaz yas rengiyken, batı kültürlerinde saflığın ve barışın temsil edildiği siyah ise yas rengi olarak kabul edilmektedir. Kırmızı renk Çin’de kutlama ve iyi şans olarak temsil edilirken Hindistan’da saflığın rengi olarak düşünülmektedir. Dolayısıyla rengin her kültürde etkisi ve anlamı farklı olabilmektedir (Hostetler, 2006: 10). Tipografide renk belirlenirken bu durumun göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Renklerin doğru yerde ve kültür ile birlikte kullanımının yanı sıra rengin yoğunluğu, konumu gibi faktörler de anlamın oluşturulmasında etkilidir (Görsel 12).

Görsel 12. Öğrenci Tipografi Çalışması, 2024

Her harf karakteri ile algıları arasında bir bağlantı bulunmaktadır. Her yazı karakteri bilinçaltı çağrışımları ruh halleri ve tutumlar aracılığıyla ortaya çıkarılmaktadır (Vladimirova,2017: 1336). Seçilen yazı tipinin renginin, şeklinin ve fikrinin düşüncenin kendine özgü özelliklerini tamamlaması önemlidir. Farklı boyut, stil ve vurgu ile farklı duygular uyandırılabilir. Bu bağlamda tipografi tasarımlarında farklı yaklaşımlar ile anlam güçlendirebilir, değiştirilebilir bir forma sahiptir. Günümüzde bilgisayar teknolojileri ile bu uygulamalar daha fazla çeşitlenmekte ve uygulamalar daha pratik hale gelmektedir. Bu nedenle tasarımcılar bu teknikleri ve donanımları kullanarak farklı tipografik yaklaşımları denemekte ve tasarımlarını etkili hale getirmektedirler.

4. SONUÇ

Tipografi, grafik tasarımın temel bileşenlerinden biri olarak, etkili iletişimde kritik bir rol oynamaktadır. İyi tasarlanmış tipografi, mesajların etkili bir şekilde iletilmesine, izleyicilerin dikkatini çekmesine ve duygusal bağ kurmasına yardımcı olmaktadır. Grafik tasarım ve özellikle afiş tasarımında tipografinin etkili kullanımı, mesajın hedef kitleye doğru şekilde

iletmesini sağlayarak tasarımın gücünü artırmaktadır. Afiş tasarımları, estetik olmanın yanı sıra, mesaj iletme ve duygusal aktarma gibi işlevsel yönleri de sahiptir. Bu nedenle, afiş tasarımlarında yazının anlatımı desteklemesi ve geliştirmesinin önemli olduğu görülmektedir.

Tipografi, teknolojik gelişmelerle birlikte sürekli evrilmekte ve çeşitlenmektedir. Bilgisayarların ve dijital yazı karakterlerinin kullanımı, tasarımcılara daha fazla esneklik ve özgürlük sağlayarak tipografinin gelişmekte olan potansiyelini artırmıştır. Ancak bu teknolojik gelişmelerin yanı sıra, tipografinin temel prensiplerini anlamak ve doğru şekilde uygulamak da büyük önem taşımaktadır. Bu anlamda günümüz teknolojisi ile tipografinin iletişimdeki rolü daha da çeşitlenmiş, farklı yaklaşımlar ve anlamsal uygulamalar gündeme gelmiştir. Teknoloji ve tasarım açısından kullanılan araçlar arttıkça, tasarımcılar yeni yaklaşımları deneyerek tipografiyi geliştirmektedirler. Araştırma kapsamında ele alınan bağlamlar dikkate alındığında; süreç içerisinde, tipografinin farklı kullanımının biçim ve anlam boyutunda değerlendirildiği görülmüştür. Teknolojinin gelişimine bağlı olarak bu uygulamaların çeşitlenerek anlamı zenginleştiren tipografik tasarımların çeşitleneceği düşünülmektedir.

Tipografi, sadece harflerin düzenlenmesinin ötesine geçen güçlü bir araçtır; farklı iletişim bağlamlarında mesajların nasıl algılandığını ve anlaşıldığını etkileyen görsel bir dil oluşturmaktadır. Tipografinin iletişimdeki rolü çok boyutludur ve estetik, duygusal ifade, güvenilirlik ve kültürel ifadeleri kapsamaktadır. Tasarımcılar, tipografinin potansiyelini anlayarak ve etkili bir şekilde kullanarak, mesajlarının etkisini ve etkililiğini artırabilirler. Bu amaçla tasarımcılar, tipografinin temel prensiplerini ve estetik kurallarını etkili bir şekilde uygulamalıdır. Ayrıca tasarımcılar teknolojinin sağladığı yeni araçları ve yöntemleri kullanarak tipografik tasarımlarında yenilikçi yaklaşımlar benimsemelidirler. Eğitici atölyeler ve kurslar, tipografinin daha derinlemesine anlaşılmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir ve bu da daha etkili tasarımların oluşturulmasına katkıda bulacaktır. Bu şekilde, tasarım iletişiminin daha etkili hale gelmesine ve izleyici ile güçlü bir bağ kurulmasına yardımcı olacaktır. Sonuç olarak, grafik tasarım ve afiş tasarımındaki tipografinin önemi ve etkisi üzerine yapılan araştırmalar, tasarımın geleceği açısından büyük önem taşımaktadır. Tasarımcılar, tipografinin potansiyelini tam olarak kavrayarak tasarımlarında doğru şekilde kullanmalıdırlar. Tipografinin estetik ve işlevsel gücünü kullanarak, mesajların net ve etkili bir şekilde iletilmesi sağlanabilir ve görsel iletişim sanatında daha başarılı sonuçlar elde edilebilir. Bu anlayış, hem mevcut teknolojilerin hem de gelecekteki yeniliklerin etkili bir şekilde kullanılmasına olanak tanıyarak, grafik tasarımın ve tipografinin gelişimine katkıda bulunacaktır.

Kaynaklar

- Ahmed, A., Elias, W., Ahmed, N. K. (2022). Evaluating luxor brand visual identity from officials and stakeholders point of view. *Minia Journal of Tourism and Hospitality Research MJTHR*, 14(2): 127-139. DOI: 10.21608/mjthr.2022.161025.1056
- Al-Jafar, A. A., Jouhar, M. R. (2023). Typography and meaning-making in arabic children's literature: the covert communication. *Text & Talk*, DOI: 10.1515/text-2021-0145
- Boyras, G. (2022). A syllabus suggestion for an undergraduate kinetic typography course. *Asian Research Journal of Arts & Social Sciences*, 113-117. DOI:10.9734/arjass/2022/v18i330347
- Carter, R., Day, B., Meggs, P. B. (2014). *Typographic Design: Form and Communication*. (6th ed.). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Erkuş, A. (2011). *Davranış Bilimleri İçin Bilimsel Araştırma Süreci*. (3.Baskı), Ankara: Seçkin Yayınları.
- Grabska, E., Grabska-Gradzińska, I., Frodyma, T. (2022). The role of typography in visual design. In T. Oksala, T. Orel, A. Mutanen, M. Friman, J. Lamberg, M. Hintsa (Eds.), *Craft, Technology and Design*. pp. 118-130.
- He, X. (2017). Transitivity of kinetic typography: theory and application to a case study of a public service advertisement. *Visual Communication*, 16(2): 165-194. DOI:10.1177/1470357216684080
- Hostetler, S. C. (2006). *Integrating Typography and Motion in Visual Communication*. <http://www.units.muohio.edu/codeconference/papers/papers/Soo%20Hostetler-2006%20iDMAa%20Full%20Paper.pdf>, (accessed in: 05.01.2024), (In English).

- Kartika, R. (2015). Memilih dan memanfaatkan tipografi. *Humaniora*, 6(3): 312-318.
- Kırca, M., Uluçay, N. Ö. (2022). Sanat ve mekan tasarımında biçim ve anlam bağlamında tipografi. *Journal of Turkish Studies*, 17(6): 1405-1419.
- Lee, J., Soojin, J., Forlizzi, J., Hudson, S. E. (2006). Using kinetic typography to convey emotion in text-based interpersonal communication. *Proceedings of the 6th Conference on Designing Interactive Systems*. DOI: 10.1145/1142405.1142414
- Lewis, C. S. and Walker, P. (1989). Typographic influences on reading. *British Journal of Psychology*, 80(2): 241-257. DOI: 10.1111/j.2044-8295.1989.tb02317.x
- Londoño, J. (2015). The latino-ness of type: making design identities socially significant. *Social Semiotics*, 25(2): 142-150. DOI: 10.1080/10350330.2015.1010320
- Madden, M. (2014). Pedagogical Encounters, Graduate Teaching Assistants, and Decolonial Feminist Commitments. *Feminist Teacher*, 25(1): 55-74. DOI: 10.5406/femteacher.25.1.0055
- Meggs, B. P., Purvis, W. A. (2012). *Meggs' History of Graphic Design*, New Jersey: John Wiley ve Sons Inc.
- Nedeljković, U., Novaković, D., Puškarević, I., Tomić, I. (2024). Helvetica as a type convention for the youthful and trendy image: a consumer response to designer safe option. *Marketing*, 45(1): 50-62. DOI: 10.5937/markt1401050n
- Sari, N. L. D. I. D., Mudra, I. W., Sarjani, N. K. P. (2022). Vernacular typography design of bamboo keben craft as an opportunity of creating digital typeface. *Harmonia: Journal of Arts Research and Education*, 22(1): 187-199. DOI: 10.15294/harmonia.v22i1.34861
- Sarmiento, T. and Brito, P. Q. (2021). Visual identity of cities: designers' tools and meanings. *Journal of Place Management and Development*, 15(2): 182-201. DOI: 10.1108/jpmd-06-2020-0056
- Suen, C. Y., Nikfal, S., Zhang, B., Janbi, J. (2017). Characteristics of english, chinese and arabic typefaces. *Advances in Chinese Document and Text Processing*, 1-30. DOI: 10.1142/9789813143685_0001
- Tomaszewski, A. (1996). *Leksykon pism drukarskich*. Warszawa, Poland: Wyd. Krupski i S-ka.
- Vladimirova, G. (2017). Typography as a determining factor in the visual communication design. *Knowledge-International Journal*, 19(3): 1333-1337.
- Yadav, P., Chakrabarti, D., Bisoyi, D. (2014). Typography as a statement of design. Paper presented at the International Ergonomics Conference HWWE 2014, Guwahati, India.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Görsel Kaynakları

- Görsel 1. <https://www.si.edu/>
- Görsel 2. <https://www.artsy.net/artwork>
- Görsel 3. <https://www.sfmoma.org/artwork/2000.514/>
- Görsel 4. https://en.wikipedia.org/wiki/The_Mouse%27s_Tale
- Görsel 5. <https://essentiels.bnf.fr/fr/image/5ff4b592-e0f8-4e37-ac85-a6f19863b115-publication-la-condamnation-charivari>
- Görsel 6. McAlhone, B. & Stuart, D. (2010). *A Smile in the Mind – Witty thinking in graphic design*. Phaidon Press.
- Görsel 7. <https://calligramdesigners.blogspot.com/2009/03/womans-day.html>
- Görsel 8. <http://indexgrafik.fr/wladyslaw-pluta/wladyslaw-pluta-affiche-mary-stuart-1996/>
- Görsel 9. adbrio.files.wordpress.com

Extended Abstract

Typography plays a crucial role in graphic design, particularly in poster design, as it is a fundamental tool for organizing and utilizing typefaces to effectively convey a message. Therefore, it has a functional purpose in these fields. This research aims to analyse the impact of typography on graphic design and poster design, while acknowledging the diverse perspectives and opinions on the subject. This text explores the role of typography in visual communication, including character selection, arrangement, and use of space. Typography is a powerful tool for conveying messages and establishing emotional connections. It is important

to consider various factors, such as individual differences, technological advancements, and cultural evolution that have historically impacted typography. The invention of the printing press has greatly contributed to the widespread use of typography and the ease of printing typefaces. Over time, typography has evolved to include experimental approaches, such as the formal reconsideration of typefaces and their combination with visuals. Thus, typography has been approached not only as a means of legibility, but also as a design element that connects form, aesthetics, and semantics. This approach has led to the emergence of various design approaches. Technological innovations have had a significant impact on the potential of typography in visual communication in recent years. Thanks to computers and digital typefaces, designers now have more flexibility and freedom. This has enabled the creation of text in various fonts and styles, resulting in more diverse and impressive designs. As a result, typography has become more effective, particularly in poster designs. The combination of visuals and text, whether used together or separately, can be a powerful tool for conveying a desired message. Typography plays a crucial role in this context, enabling messages to be conveyed effectively and adding depth to visual communication. It is often used to emphasize the meaning of a message or to convey a particular emotion. For example, the use of bold and large fonts can convey strong and striking messages, while thin and elegant fonts can create a more emotional or refined effect. It is worth noting that since the 20th century, designers have aimed to utilize the possibilities offered by design technologies in their work. In the field of typography, it is notable that designers have been open to experimental approaches, which have led to the development of new design methods. These methods, which continue to evolve, are closely linked to the structure of the text and can create different meanings and semantic connections. It is worth noting that these approaches are becoming increasingly diverse. Various techniques, such as formal alterations to the text, letter reorganization, and the integration of visuals and text, serve to illustrate this. Hence, this tool has been developed and is effectively employed in communication, especially in poster designs.

Typography plays an important role in graphic design, as it helps to communicate meaning. Therefore, it is essential to have an understanding of the historical development of typography. Research on the significance and impact of typography in graphic design, particularly in poster design, is crucial for the future of the field.

The use of clear and concise language, as well as a logical structure, is important in conveying this information. Well-organized and thoughtfully chosen typography can be an effective tool to convey a message and establish an emotional connection with the recipient. It is recommended that designers fully utilize the potential of typography and use it appropriately in their designs.